

Élelmiszerpazarlás és annak megoldásai napjainkban

Görgényi Panna

Élelmiszermérnök alapképzési szak, nappali munkarend

Élelmiszertudományi és Technológiai Intézet, Táplálkozástudományi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Sipos László, egyetemi docens, Élelmiszertechnológiai Központ; Árukezelés, Kereskedelem, Ellátási Lánc és Érzékszervi Minősítési Tanszék

Szakedolgozatomban a szakirodalmi kutatás során összegyűjtöttem azokat a környezeti és társadalmi problémákat, amely felértékelte az élelmiszerpazarlás jelentőségét. Kiemeltem a világ össznépszerűsége és a rendelkezésre álló termőföldek aggasztó arányát. A kidobásra kerülő élelmiszerekkel kapcsolatban kitértem a minőségmegőrzési és fogyaszthatósági idő különbségeire, valamint felhívtam a figyelmet arra, hogy ez egyben elpazarolt munka és energiapazarlás is.

Munkámban összegyűjtöttem a nagyobb ismert adatbázisokat, azok definíciós keretrendszerét pedig megvizsgáltam. Rámutattam, hogy a különböző adatbázisok másféleképpen definiálják az élelmiszerpazarlást-, és veszteséget. A különböző adatbázisok más és más hozzáállása ahhoz, hogy ezekbe a kategóriába miket sorolnak pontosan, megnehezíti az egységes és így igazán hiteles eredmények kimutatását. Megvizsgáltam az egyik legismertebb tudományos publikációkat összegyűjtő adatbázis adatait (ScienceDirect) arra vonatkozóan, hogy mennyi tudományos kiadvány, cikk született a témáról és megállapítottam, hogy az évek során született publikációk száma exponenciálisan növekszik, amely igazolja a kutatói közösség érdeklődésének fokozódását. Érintettem a COVID-19 befolyásoló hatását a háztartási élelmiszerhulladék-termelést illetően. Kutatásomban kiemelt jelentőséget tulajdonítottam a háztartási élelmiszerpazarlásnak, tekintve, hogy ez az ellátási lánc szereplő az egyik legbefolyásosabb az élelmiszerpazarlást illetően.

Munkámban érintettem az Európai Unió intézkedéseit és célkitűzéseit, melyek előbbi esetében nagy mértékű önállóságot biztosítanak a tagállamok részére. A felmérések nehézségeként kiemeltem a nehéz nyomon követhetőséget, tekintettel arra, hogy a háztartásokat érintő felmérések leginkább önbevallásos rendszer alapján működnek. Nagyobb kaliberű, ismertebb élelmiszerpazarlást csökkentő és megelőző kezdeményezéseket is megvizsgáltam, amelyek egy jelentős része a fogyasztókat célozza meg. Kiemeltem a Maradék Nélkül program

tevékenységét, akik az élelmiszerhulladék-csökkentő intézkedéseik mellett a hazánkban rendszeresen végzett háztartási élelmiszerhulladék felmérésért is felelősek, így nagymértékben hatással vannak az ország szemléletformálására (Szakos et al., 2021).

Kutatásomban felhasználva egy öt évvel ezelőtti kutatást és azok eredményeit, vizsgáltam a fogyasztói attitűd változását a témával kapcsolatban. Megállapítottam, hogy az általam készített nem reprezentatív kutatás eredményei közel azonosak voltak a korábbi mérési adatokkal. Megvizsgáltam, hogy a különböző kezdeményezések milyen arányban ismertek, illetve, hogy a kitöltők honnan ismerik ezeket a programokat, szervezeteket. Kiemeltem ennek kapcsán az esetleges demográfiai különbségekből származó eltéréseket és javaslatot tettem azok kiküszöbölésére.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a kutatásom célkitűzéseit maradék nélkül teljesítettem. Dolgozatommal igazoltam, hogy az élelmiszerpazarlás globális probléma, amelyben a szabályozásoknak, élelmiszerpazarlást megelőző és/vagy csökkentő edukációs programoknak kiemelt szerepe lehet. Az élelmiszer pazarlás csökkentése mindannyiunk felelőssége.